

AFGØRELSE

13. april 2021

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

Kontakt sker via Sekretariatet for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed nvu@ufm.dk

Uddannelses- og
Forskningsstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tel. 72317800
www.ufm.dk
CVR-nr. 3404 2012

Sagsnr. 2020-21

Ref.-nr.
20/54953

Ved e-mail af 11. november 2020 til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed (nævnet) oversendte praksisudvalget på *forskningsinstitutionen* (forskningsinstitutionen) en anmeldelse indgivet af ph.d.-skolen på *anmelder*(anmelder) vedrørende ph.d.-studerende *anmeldte*(anmeldte), idet anmelder påstår, at anmeldte har handlet videnskabeligt uredeligt.

Anmelder gør gældende, at anmeldte i sit produkt

produktet (produktet),

har plagieret ved i en række tilfælde at have tilegnet sig tekst uden retmæssig kreditering af

kilden (kilden).

Anmeldte påstår, at han ikke har handlet videnskabeligt uredeligt.

Anmeldte har som led i sit ph.d.-studium indleveret produktet ved forskningsinstitutionen med henblik på erhvervelse af ph.d.-graden.

Nævnets resultat

Nævnet har behandlet sagen på sit møde den 4. februar 2021 og den 8. april 2021 og har truffet afgørelse om, at anmeldte ikke har handlet videnskabeligt uredeligt.

Afgørelsen er truffet enstemmigt af landsdommer dr.jur., ph.d. Jens Hartig Danielson (formand), professor, ph.d. Hanne Andersen, professor, ph.d. Dorte Hammershøj, professor, dr.med. Jørn Hounsgaard, professor, ph.d. Anne-Mette Hvas, professor, ph.d. Klemens Kappel, forskningsdirektør, ph.d. Ole Kirk, professor, dr.jur. Helle Bødker Madsen og programchef, ph.d. Anders Smith.

Nævnets afgørelse er begrundet nedenfor.

Anmeldelsen om videnskabelig uredelighed

Anmelder har til støtte for anmeldelsen navnlig anført, at anmeldtes produkt blev screenet for tekstlighed i forbindelse med indlevering. Screeningen viste, at der på side [...] i produktet fandtes tekstsammenfald i produktets indledende kapitel, som gav anledning til mistanke om plagiering. Endvidere har anmelder anført, at plagieringen er af mindre omfang.

Anmeldte har anført, at afsnittet med tekstsammenfald er en del af produktets indledning og vedrører baggrundsmateriale til produktet. Afsnittet er skrevet for 3,5 år siden, hvor han var ved at skabe sig et overblik over materialet. Ved en forglemelse overså han senere, at afsnittet indeholder tekstsammenfald med kilden, som er skrevet af hans hovedvejleder. Anmeldte har endelig anført, at tekstsammenfaldet under ingen omstændigheder er acceptabelt.

Anmeldtes hovedvejleder har oplyst blandt andet, at tekstsammenfaldet består af to mindre afsnit med grundlæggende tekst, som let kunne være rettet, såfremt anmeldte havde været opmærksom på tekstsammenfaldet.

Retsgrundlag

Sagen er blevet behandlet efter lov nr. 383 af 26. april 2017 om videnskabelig uredelighed m.v. (loven).

Nævnets kompetence fremgår af lovens § 4, stk. 1:

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed behandler sager om videnskabelig uredelighed i videnskabelige produkter.

Definitionen af et videnskabeligt produkt fremgår af lovens § 3, stk. 1, nr. 6:

Et produkt frembragt ved anvendelse af videnskabelige metoder som led i forskning, herunder ansøgninger om forskningsmidler.

Det fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 6, jf. lovforslag nr. L 117 af 25. januar 2017 (bemærkningerne) vedrørende vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt, at

Den foreslåede definition lægger sig op ad UVVU's praksis på området, hvorefter et videnskabeligt produkt er karakteriseret ved at være frembragt som led i forskning ved anvendelse af videnskabelige metoder i modsætning til f.eks. mere populærvidenskabelige udgivelser, hvor der ikke på tilsvarende vis anvendes en videnskabelig tilgang. Vurderingen af, om et produkt kan anses for et videnskabeligt produkt, beror på en indholdsmæssig vurdering af produktets forskningsmæssige karakter, hvorved videnskabelige artikler, ph.d.-afhandlinger og lignende er det helt klare kerneområde for begrebet. Et element i vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt i lovens forstand, vil derfor ofte være, om det pågældende produkt er indgivet eller tiltænkt indgivet til fagfællebedømmelse.

Videnskabelig uredelighed er defineret i lovens § 3, stk. 1, nr. 1:

Fabrikering, forfalskning og plagiering, som er begået forsætligt eller groft uagtsomt ved planlægning, gennemførelse eller rapportering af forskning.

Plagiering omfatter efter lovens § 3, stk. 1, nr. 4:

Tilegnelse af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering.

Følgende fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 4, vedrørende plagiering:

Definitionen af plagiering forventes bl.a. at omfatte tilfælde af uberettiget tilegnelse af forskning, herunder eksempelvis afskrift uden kreditering af den reelle ophavsmand eller uretmæssig angivelse af bidrag til den pågældende forskning. Det forventes, at et væsentligt parameter i vurderingen af, om der er foretaget plagiering, vil være, om der er sket en vildledning i forhold til forskerens egen indsats i forbindelse med det videnskabelige produkt. Af hensyn hertil er det også alene tilegnelsen af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering, der vil blive vurderet som omfattet af uredelighedsbegrebet. Selvplagiering i form af eksempelvis genbrug af egne tidligere anvendte tekstpassager og lignende vil derimod alene kunne behandles som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis. Det forventes endvidere, at forfatterskabstvister som udgangspunkt vil blive håndteret som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis fremfor at blive anset som videnskabelig uredelighed i form af plagiering.

Ifølge lovens § 3, stk. 2, nr. 1, omfatter videnskabelig uredelighed ikke blandt andet:

tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskningen

Det fremgår af bemærkningerne til lovens definition af videnskabelig uredelighed, afsnit 3.4.3.1:

Definitionen af videnskabelig uredelighed forventes med lovforslaget at omfatte de mest alvorlige brud på ansvarlig forskningspraksis, dvs. grovere tilfælde af fabrikering, forfalskning eller plagiering, som er begået forsætligt eller groft uagtsomt. Videnskabelig uredelighed udgør dermed en delmængde af brud på ansvarlig forskningspraksis. Hensigten med lovforslaget er at udskille denne delmængde til behandling i Nævnet for Videnskabelig Uredelighed, mens de resterende tilfælde af brud på ansvarlig forskningspraksis behandles af forskningsinstitutionerne som tvivlsom forskningspraksis, jf. lovforslagets §§ 4 og 19. Den foreslåede definition skal ses i sammenhæng med den foreslåede bagatelgrænse for videnskabelig uredelighed i lovforslagets § 3, stk. 2, nr. 1, jf. nærmere om bestemmelsen nedenfor. Selvom det foreslås, at ordene alvorlige brud udgår af definitionen, er

det med lovforslaget fortsat hensigten, at det alene er kvalificerede og grovere tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, der kan betragtes som videnskabelig uredelighed.

Endvidere fremgår det af lovens bemærkninger til § 3, stk. 2, nr. 1:

Efter bestemmelsens nr. 1 foreslås det, at videnskabelig uredelighed ikke omfatter tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskningen. Med forslaget videreføres bagatelgrænsen i forhold til videnskabelig uredelighed, som er indeholdt i gældende rets definition af videnskabelig uredelighed, hvorefter kun alvorlige brud på god videnskabelig praksis omfattes af definitionen, og i den gældende bekendtgørelse om UVVU, hvorefter UVVU kan henlægge sager, hvor den konstaterede videnskabelige uredelighed kun har haft ringe betydning for det videnskabelige budskab i produktet. Tilfælde af ringe betydning forventes eksempelvis at omfatte plagiering af ubetydelige passager i metodeafsnit og lignende og helt perifere fabrikeringer eller forfalskninger af mindre omfang, som ikke har indvirkning på den udførte forskning. Sådanne tilfælde kan efter omstændighederne behandles af den relevante forskningsinstitution som tvivlsom forskningspraksis, jf. lovforslagets § 3, stk. 1, nr. 5, og § 19.

Nævnets vurdering af sagen

Anmeldtes produkt

Anmeldtes produkt er en ph.d.-afhandling, som er indleveret til bedømmelse ved forskningsinstitutionen. Herefter og på grundlag af en indholdsmæssig vurdering af produktets forskningsmæssige karakter finder nævnet, at der er tale om et videnskabeligt produkt efter lovens § 3, stk. 1, nr. 6. Nævnet er derfor i henhold til lovens § 4, stk. 1, kompetent til at behandle sagen.

Anmeldelsens udformning

Det følger af nævnets praksis, at der i definitionerne af videnskabelig uredelighed og plagiering, både efter de gamle regler for Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed og de nye regler for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed, ligger et krav om, at der skal være sket en egentlig uberettiget tilegnelse af konkrete resultater m.v., som kan tilskrives en tidligere ophavsmand, uden at denne behørigt krediteres i den senere publikation. Det skal således være muligt konkret at påvise, at f.eks. en unik forskningsidé eller tekst er kopieret og anvendt uden kreditering, i modsætning til f.eks. situationer, hvor forskere udgiver publikationer om samme emne efter gængse metoder inden for feltet, se nævnets afgørelse af 7. juni 2018 i sag nr. 2017-01.

En anmeldelse, hvor det gøres gældende, at der foreligger plagiering af eksempelvis en tekst, bør derfor angive præcist, hvor i det videnskabelige produkt, den plagierede tekst findes, og præcist angive fra hvilket videnskabeligt produkt og hvor i det pågældende produkt den plagierede tekst er taget. En iThenticate-rapport,

herunder henvisninger til markeringer i rapporten, er eksempelvis ikke tilstrækkelig. Hvis anmeldelsen vedrører flere tilfælde af plagiering, bør anmeldelsen indeholde præcise oplysninger om samtlige tilfælde, se f.eks. nævnets afgørelse af 24. september 2019 i sag nr. 2018-15.

Nævnet har ved afgørelsen taget udgangspunkt i to tilfælde, som anmelder særligt har redegjort for i sin anmeldelse.

Almindelige bemærkninger om plagiering

Nævnet bemærker almindeligt, at der som udgangspunkt er en begrundet mistanke om plagiering, når et stykke af en tekst, der er af en vis længde, er overtaget fra en anden tekst, der typisk er skrevet af en anden forfatter, uden retmæssig kreditering, det vil sige uden tydelig kildeangivelse og markering. En læser må således ikke være i tvivl om, hvilke tekststykker der er forfatterens egne, og hvilke der er citerede eller parafraserede. Hvis der er foretaget tydelig kildeangivelse og markering ved ordret gengivelse (f.eks. kursivering eller citationstegn), er der ikke tale om plagiering.

Korrekt parafrasering indebærer, at en forfatter bearbejder andre forfatteres tanker og ideer og formulerer dem med egne ord og egen sætningsstruktur samt med kildehenvisning til de arbejder, hvor disse tanker og ideer er beskrevet. Hvis der alene er sket en mindre ombytning af ord og sætninger, samt ændring af ord med synonymer, er der tale om plagiering, hvis der ikke krediteres retmæssigt (kildeangives).

Almen kendt viden kan beskrives uden kildeangivelse, uden at der herved foreligger plagiering. Almen kendt viden kan defineres som viden, som man regner med, at alle inden for en bestemt gruppe eller et regionalt, institutionelt eller fagligt fællesskab kender. Det kan være fakta om f.eks. geografi, historie, fysik, sprog eller litteratur. Ordret eller tekstnær gengivelse af andre forfatteres tekst med baggrundsviden skal krediteres ophavsmanden.

Se hertil i det hele Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredeligheds afgørelse af 24. september 2019, sag nr. 2018-15.

Gængse formuleringer uden videnskabeligt indhold, der orienterer om praktiske og formelle forhold vedrørende et produkt – for eksempel i forbindelse med ph.d.-afhandlinger, der består af flere tidligere offentliggjorte produkter med medforfattere – kan anvendes uden kildeangivelse, uden at der foreligger plagiering, se nævnets afgørelse i sag 2020-05.

De enkelte tilfælde

I tilfælde nr. 1 har anmelder henvist til tekstsammenfald på produktets side[...],[...] afsnit, og kildens side[...],[...] spalte, linje[...-...], linje [...-...]og linje[...-...].

Nedenfor er de pågældende tekster citeret og gengivet i to kolonner med henblik på sammenligning.

Citering af anmeldtes produkt	Citering af kilden
(tekst udeladt) 96 ord (tekst udeladt) 76 ord	(tekst udeladt) 56 ord (tekst udeladt) 29 ord [...] (tekst udeladt) 22 ord (tekst udeladt) 475 ord

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med sit tekstafsnit, der er citeret ovenfor, har brugt tekst fra den anførte kilde uden at kreditere denne.

I tilfælde nr. 2 har anmelder henvist til tekstsammenfald på produktets side[...],[...] afsnit, og kildens[...][...] spalte, linje [...-...]og[...]...].

Nedenfor er de pågældende tekster citeret og gengivet i to kolonner med henblik på sammenligning.

Citering af anmeldtes produkt	Citering af kilden
(tekst udeladt) 117 ord (tekst udeladt) 50 ord	(tekst udeladt) 27 ord [...] (tekst udeladt) 81 ord

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med sit tekstafsnit, der er citeret ovenfor, har brugt tekst fra den anførte kilde uden at kreditere denne.

Nævnets samlede vurdering

Anmeldte har i to tilfælde brugt tekst fra den samme kilde, herunder ved parafrasering, uden at kreditere kilden. Under hensyn til tilfældenes karakter og omfang finder nævnet, at anmeldte ved grov uagtsomhed har tilegnet sig teksterne uden retmæssig kreditering. Anmeldte har derfor plagieret, jf. lovens § 3, stk. 1, nr. 4.

Ved vurderingen af plagieringens betydning har nævnet lagt vægt på, at anmeldtes produkt består af (tekst udeladt) kapitler og (tekst udeladt), samt at produktet består af i alt [...] sider. Kapitel[...], *Introduction*, findes på produktets side[...]..., der må betragtes som produktets indledende (tekst udeladt) afsnit, og tilfældene af plagiering findes kun i dette afsnit.

Henset til antallet af tilfælde af plagiering og omfanget af plagieringen, herunder tilfældenes relative betydning, er det nævnets vurdering, at plagieringen kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen og rapporteringen af forskningen, jf. lovens § 3, stk. 2, nr. 1.

Nævnet finder derfor, at der ikke foreligger videnskabelig uredelighed, jf. lovens § 16, stk. 1.

Klagevejledning

Denne afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for en anden administrativ myndighed, jf. lovens § 18

Jens Hartig Danielsen
Formand for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

Kopi af afgørelsen er sendt til *forskningsinstitutionen*